

14.02.2019

LISA

Põhja-Sakala Vallavolikogu

EELNÕULE nr 113

**Põhja-Sakala valla
hariduse arengukava
2019-2025**

Suure-Jaani 2019

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
I HETKEOLUKORRA ANALÜÜS	4
ALUSHARIDUS	4
ÜLDHARIDUS	6
HUVIHARIDUS.....	10
TÄISKASVANUHARIDUS	10
HARIDUSE KVALITEET	10
HARIDUSKULUD	11
III EESMÄRGID JA TEGEVUSED	14
ALUSHARIDUS	14
ÜLDHARIDUS	14
HUVIHARIDUS JA -TEGEVUS	15
TÄISKASVANUHARIDUS	16
IV HARIDUSVÕRGU TULEVIK.....	16
V JÄRELEVALVE	17

SISSEJUHATUS

2017. aasta oktoobris toimus nelja omavalitsuse – Kõo, Kõpu ja Suure-Jaani valla ning Võhma linna – vabatahtlik ühinemine. Ühinemislepingu punktiga 26.6 järgi töötatakse välja Põhja-Sakala valla hariduse arengukava.

Põhja-Sakala valla hariduse arengukavas kirjeldatakse valla haridusvõrgu hetkeseisu ning kitsaskohtade lahendamiseks vajalikke tegevusi. Tulevikuvisioon, arenguprioriteedid ja eesmärgid toetuvad Põhja-Sakala valla arengukavale aastateks 2019-2025 (edaspidi valla arengukava).

Arengukavas käsitletakse alusharidust, põhiharidust, üldkeskharidust, huviharidust ja täiskasvanuharidust. Põhitähelepanu on suunatud haridusasutustele, mille pidajaks on Põhja-Sakala vald (edaspidi vald). Haridusasutuste arendamine toimub vastavalt valla hariduse arengukavale. Arengukava on aluseks valla haridusasutuste arengu kavandamisel, sh eelarvete koostamisel ja investeeringute kavandamisel.

Alusharidus on teadmiste, oskuste, vilumuste ja käitumisnormide kogum, mis loob eeldused edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus ja koolis. Alushariduse omandavad pooleteise kuni seitsme aastased lapsed koolieelses lasteasutuses. Hariduse põhieesmärk selles etapis on toetada lapse perekonda, soodustades lapse kasvamist ja arenemist ning tema individuaalsuse arvestamist.

Põhiharidus on kohustuslik üldharidusmiinimum. Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine. Põhikool on jagatud kolmeks kooliastmeks: I kooliaste – 1.–3. klass; II kooliaste – 4.–6. klass; III kooliaste – 7.–9. klass.

Põhihariduse omandamine loob noorele eeldused haridustee jätkamiseks vastavalt tema huvidele ja võimetele: omandada gümnaasiumis üldkeskharidus, kutseõppeasutuses kutsekeskharidus või lihtsalt kutse.

Üldkeskharidus omandatakse gümnaasiumis. Gümnaasium valmistab õpilased ette toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse ja usaldusväärse kodanikuna, kes on leidnud endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee.

Üldkeskhariduse omandamine annab õiguse jätkata õpinguid kõrghariduse või kutsehariduse omandamiseks.

Huviharidus on pikaajaline süsteemne juhendatud tegelemine huvialaga vaba tahte alusel tasemeõppes vabal ajal, et omandada valitud huvialal süvendatud teadmised ja oskused. Huvihariduse eesmärk on luua võimalusi isiksuse mitmekülgseks arenguks ja toetada noore kujunemist hästi toimetulevaks ühiskonnaliikmeks.

Täiskasvanuharidus on täiskasvanud õppijatele (töökäimise, perekonnaelu või muu tegevuse kõrvalt) suunatud organiseeritud õppetegevus teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamiseks ning nende säilitamiseks või täiendamiseks.

Arengukava lähtub riigi poolt seatud ülesannetest. Eesti Vabariigi haridusseaduse § 2 lg 3 kohaselt on hariduse liigist ja tasemest olenemata hariduse eesmärk:

- 1) luua soodsad tingimused isiksuse, perekonna, eesti rahvuse, samuti rahvusvähemuste ja Eesti ühiskonna majandus-, poliitilise ning kultuurielu ja loodushoiu arenguks;
- 2) kujundada seadusi austavaid ja järgivaid inimesi;
- 3) luua igapäevasele eeldused pidevõppeks.

I HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

Valla haridusasutuste võrgustikus on 2018/2019 õppeaastal 11 alus- ja üldharidusasutust. Vallas on viis lasteaeda (Kõidama Lasteaed, Olustvere Lasteaed Piilu, Suure-Jaani Lasteaed Sipsik, Vastemõisa Lasteaed Päevalill, Võhma Lasteaed Mänguveski), kolm lasteaed-põhikooli (Kirivere Kool, Kõpu Põhikool, Suure-Jaani Kool), kaks põhikooli (Olustvere Põhikool, Võhma Kool) ja üks gümnaasium (Suure-Jaani Gümnaasium). Huviharidusõpet pakuvad Võhma Muusikakool ja Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikool.

Lisaks tegutsevad vallas riigikoolid: Lahmuse Kool, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool. Lahmuse Kool töötab Lahmuse mõisakompleksis lihtsustatud ja toimetuleku õppekava alusel ja on riiklikul ülalpidamisel. Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool on Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt hallatav põllumajandusliku kallakuga kutseõppeasutus, kus pakutakse põhikooli- ja gümnaasiumijärgset kutseõpet ning täiend- ja ümberõpet täiskasvanutele.

EHISE andmetel 2018. a oktoobri seisuga käib 2018/2019 õppeaastal meie valla lapsi teiste omavalitsuste lasteaedades 21, õpib põhikoolis 102 ning gümnaasiumis 128 õpilast; kokku 251 last 19 omavalitsuses. Neist era- ja riigikoolides õpib 99 last, Viljandi linna koolides 87 last, ülejäänud omavalitsustes on igas õppureid vähem kui 10.

2018/2019 õppeaastal käib teiste omavalitsuste lapsi meie haridusasutustes 119: lasteaedades 34, põhikoolis 66 ja gümnaasiumis 19. Suurim arv õppureid tuleb naaberomavalitsustest Põltsamaalt, Türitl ja Viljandi vallast ning Viljandi linnast.

Alusharidus

2018/2019 õppeaastal õpib Põhja-Sakala valla lasteaedades kokku 377 last. Laste arv Põhja-Sakala valla lasteaedades perioodil 2008–2019 on toodud tabelis 1. Võrreldes 2008/2009 õppeaastaga on lasteaiaste arv ühinenud vallas suurenenud. Suurenemine on seotud uute lasteaiakohtade loomisega – uute rühmade moodustamine ja rühmade täituvuse piirmäärade suurendamine.

Tabel 1. Laste arv Põhja-Sakala vallaks ühinenud omavalitsuste lasteaedades 2008–2019, seisuga 13.02.2019 (allikas: Haridussilm)

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Kirivere Kool	35	35	38	39	45	40	43	51	50	49	48
Kõidama Lasteaed Traksik	30	32	30	29	31	32	25	31	31	30	31
Kõpu Põhikool	27	26	25	23	32	31	28	26	24	19	21
Olustvere Lasteaed Piilu	44	58	59	58	59	58	60	60	50	54	56
Suure-Jaani Kool	-	-	-	-	-	-	19	34	37	36	35
Suure-Jaani Lasteaed Sipsik	38	40	40	40	40	40	56	55	72	76	76
Sürgavere Lasteaed Vembu	20	19	19	19	20	19	-	-	-	-	-
Vastemõisa Lasteaed Päevalill	32	32	30	27	30	31	31	31	39	38	40
Võhma Lasteaed Mänguveski	57	48	55	53	43	55	57	66	65	70	70
Kokku	283	290	296	288	300	306	319	354	368	372	377

Kirivere Kooli lasteaias tegutseb kolm rühma: 1 sõimerühm ja 2 aiarühma. Alates 12.08.2014 on Kirivere Põhikool ja Kõo Lasteaed Tähekild (uus nimi Lasteaed Tähekild) liidetud üheks asutuseks, mille nimeks on Kirevere Kool ja tegutsemise vormiks koolieelne lasteasutus ja põhikool, mis tegutsevad ühise asutusena (Kõo vallavolikogu otsus 24.04.2014 nr 14). Lasteaed tegutseb Kõo külas Kõo mõisa ringhoones.

Kõidama Lasteaed Traksik töötab Kõidama külas kahe rühmalisena (2–5-aastased ja 4–7-aastased). Lasteaias on kohti 32 lapsele, vabu kohti lasteaias viimastel aastatel ei ole. Ruumipuuduse leevendamiseks on laste kasutuses vabamänguks saal ja vaheruum, lapsed viibivad ka palju õues.

Kõpu Põhikool tegutseb lasteaed-põhikoolina alates 2005. aastast, koolis töötab kaks lasteaiarühma, mis tegutsevad Kõpu aleviku keskel asuvas lasteaed-raamatukogu hoones. Hoone on renoveeritud 2009. aastal.

Olustvere Lasteaed Piilu tegutseb kolme rühmalisena, millest üks on sõimerühm ja 2 aiarühmad. Lasteaias on kohti 54 lapsele, võimalik maksimaalne laste arv vastavalt seaduses ette nähtud põrandapinnale on 64 last (sõimerühm 16 last, kaks aiarühma 48 last). Lasteaed tegutseb 2009. aastal valminud lasteaiahoones, kus rühmaruumid asuvad esimesel ja personaliruumid teisel korrusel. Lasteaia mänguväljak on sisustatud lastele eakohaste vahenditega ja õueala on piiratud aiaga.

Suure-Jaani Kooli tegutsemise vorm on koolieelne lasteasutus ja põhikool, mis tegutsevad ühise asutusena ning koolil on lisaks tegutsemiskohtadele lasteaiarühmad Sürgaveres ja Tääksis (mõlemas 1 lasteaiarühm).

Suure-Jaani Lasteaed Sipsik tegutseb 2018. aastast 4-rühmalisena: 1 sõimerühm, 2 aiarühma ja 1 liitrühm 2–7-aastastele lastele. Lasteaikohti on kokku 76 lapsele. Kõikides rühmades on lastele kaks rühmaruumi (mänguruum ja magamisruum). 2014. aastast on lasteaial kasutada avar saal, kus viiakse läbi liikumistegevusi, muusikategevusi, pidusid, kontserte ja üritusi.

Vastemõisa Lasteaed Päevalill tegutseb Vastemõisa külas Vastemõisa Rahvamajas kolme rühmalisena ning lasteaias on kokku 40 kohta. Kolmas rühm avati 01.02.2016, kuna nõudlus lasteaiakohtade järgi oli suur.

Võhma Lasteaed Mänguveski töötab 4-rühmalisena ja mahutab kuni 72 last. Samas hoones töötab linna raamatukogu ja päevakeskus. Lasteaial on avar pargisarnane õue- ja mänguala, mis võimaldab mitmekesiselt õppekasvatustöö läbiviimist.

Hetkel on lasteaiakoha saamiseks järjekord neljas lasteaias (tabel 2). Olukorra leevendamiseks on tarvilik teha muudatusi asutustesiselsete ruumide planeeringus või leida lahendusi juurdeehituste näol. Vastemõisa lasteaias on järjekorras sõimeealised lapsed, hetkel sõimerühm puudub.

Tabel 2. Lasteaedade kohtade vajadus 2018/2019. õ-a (allikas: Põhja-Sakala Vallavalitsus)

	Kohtade arv	Laste arv	Vabad kohad	Järjekord
Kirivere Kool	52	48	4	
Kõidama Lasteaed Traksik	32	31	1	
Kõpu Põhikool	25	21	4	
Olustvere Lasteaed Piilu	60	56	4	13
Suure-Jaani Lasteaed Sipsik	76	76	0	34
Suure-Jaani Kool – Sürgavere Lasteaed	20	15	5	
Suure-Jaani Kool – Tääksi lasteaed	20	20	0	3
Vastemõisa Lasteaed Päevalill	40	40	0	22
Võhma Lasteaed Mänguveski	68	68	0	
Kokku	393	375	18	72

Valla kaheksas lasteaia on kokku 2,475 logopeedi ametikohta. Esmane logopeedi teenus on tagatud kuues lasteaia, kahes lasteaia puudub see täielikult. Lasteaedades on logopeedilise toe vajadus suur ja juurde on vaja vähemalt 1,0 ametikohta. Tugiisik on hetkel olemas Suure-Jaani lasteaia.

Lasteaia õpetajate vanuseline koosseis on toodud tabelis 3. Koosseis on asutuse eri erinev ja tabelist nähtub, et 10–15 aasta pärast tekib vajadus uute õpetajate järele. Valla lasteaia õpetajatest vastab kvalifikatsiooninõuetele 86% ning ei vasta 14%, hetkel õpib 21% lasteaia õpetajatest.

Tabel 3. Lasteaiaõpetajate vanuseline koosseis 2018. a kevade seisuga (allikas: Haridussilm)

Õpetajate arv	Kuni 30 aastat	31 – 39 aastat	40 – 49 aastat	50 – 59 aastat	60 ja vanemad
44	3	10	12	11	8

Üldharidus

2018/2019 õppeaastal võimaldab vallas üldhariduse omandamist kuus haridusasutust: kolm lasteaed-põhikooli (Kirivere Kool, Kõpu Põhikool, Suure-Jaani Kool), kaks põhikooli (Olustvere Põhikool, Võhma Kool) ja üks gümnaasium (Suure-Jaani Gümnaasium).

Kirivere Kool tähistas 2017. aastal 180-ndat sünnipäeva. Alates 2014. aastast tegutseb kool lasteaed-põhikoolina. Kool tegutseb Kõo külas kahes hoones: vanem hoone on ehitatud 1904. aastal ja uuem hoone 1964. aastal, mõlemad koolihooned renoveeriti 2009. aastal (keskküte kogu majas, muusikaklass, töökoda, tuletõkkesektsioonid, tuletõrjesignalisatsioon). 2016. aastal renoveeriti ka kooli võimla. Viimastel aastatel on õpilaste arv koolis suurenenud.

Kõpu Põhikool on asutatud 1921. aastal, alates 2005. aastast on kooli tegutsemise vorm lasteaed-põhikool. Põhikooli osa tegutseb Suure-Kõpu mõisahoones, õpilaste kasutada on spordihoone koos staadioniga. Viimase kümne aasta lõikes on õpilaste arv koolis suurenenud.

Olustvere Põhikool alustas tegevust 1993. aastal algkoolina, põhikoolina tegutsetakse alates 1997. aastast. Olustvere Põhikool tegutseb samas hoones Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooliga. Hoone on valminud 1985. aastal. Õpilaste arv koolis on olnud suurusjärgus 70–80 õpilast.

Suure-Jaani Gümnaasium reorganiseeriti Suure-Jaani Vallavolikogu 27.02.2014 otsusega nr 26. Suure-Jaani Gümnaasiumi põhikooliosast moodustati Suure-Jaani Kool, gümnaasiumiosast Suure-Jaani Gümnaasium. Sama otsusega lõpetati Kildu Põhikooli, Tääksi Põhikooli ja Sürgavere lasteaed-põhikooli tegevus alates 01.08.2014 ning liideti Suure-Jaani Kooliga. Suure-Jaani Kool ja Suure-Jaani Gümnaasium tegutsevad samas hoones. **Suure-Jaani Gümnaasiumis** on arendamisel neli õppesuunda: sotsiaalsuund, spordisuund (maadlus, jalgpall, kergejõustik), kutsesuund ja loomesuund. Alates 2015. aasta sügisest pakub kool õpilastele tippasemel treening- ja olmetingimusi ning treeneri- ja kohtunikukoolitust. Suure-Jaani Gümnaasiumi õppijatest on igal õppeaastal 20–30% tulnud väljastpoolt Suure-Jaani Kooli.

Suure-Jaani Kool on lasteaed-põhikool ning koolil on tegutsemiskohad Suure-Jaanis, Sürgaveres, Tääksis ja Vastemõisas. Suure-Jaanis toimub õpe 1.–3. kooliastmes, Vastemõisas, Tääksis ja Sürgaveres 1.–2. kooliastmes. Kool on oma lasteaiarühmadega ja tegutsemiskohtadega tervik. Õpilaste liikumine lasteaiarühmast kodulähedasse tegutsemiskohta ning Vastemõisa, Sürgavere ja Tääksi tegutsemiskohtadest peale 2. kooliastme lõpetamist Suure-Jaani tegutsemiskohta on õpilastele ja peredele mugav ja turvaline. Suure-Jaani Kool on valla suurim kool.

Võhma Kool on Võhma linnas tegutsev põhikool. Vastavalt Võhma Linnavolikogu 21.03.2013 määrusele nr 4 korraldati Võhma Gümnaasium ümber Võhma Kooliks, muutes gümnaasiumi ümber põhikooliks alates 2015/2016 õppeaastast. Koolihoone on ehitatud 1975. aastal, mil 8-klassilisest Võhma koolist sai Võhma Keskkool. 1985. aastal valmis kooli staadion, 1989. aastal

valmis kooli juurdeehitus, kuna õpilaste arv oli suurenenud 400 õpilaseni. Õpilaste arv koolis püsib stabiilsena.

Tabel 4. Õpilaste arv Põhja-Sakala vallaks ühinenud omavalitsuste koolides 2008–2018, seisuga 13.02.2019 (allikas: Haridussilm)

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Kildu Põhikool	91	84	77	67	56	51	-	-	-	-	-
Kirivere Kool	81	78	69	67	66	65	78	78	90	98	110
Kõpu Põhikool	51	55	57	51	54	55	52	63	62	66	61
Olustvere Põhikool	78	77	77	73	73	65	65	77	81	83	74
Suure-Jaani Gümnaasium	359	324	307	301	268	262	44	57	68	63	47
sh põhikool	252	232	212	210	202	201	-	-	-	-	-
sh gümnaasium	107	92	95	91	66	61	44	57	68	63	47
Suure-Jaani Kool	-	-	-	-	-	-	307	284	290	300	325
Sürgavere lasteaed- põhikool	96	81	76	63	62	52	-	-	-	-	-
Tääksi Põhikool	82	82	70	59	46	35	-	-	-	-	-
Võhma Kool	224	222	205	195	185	153	148	138	129	117	114
sh põhikool	184	181	163	157	162	141	145	138	129	117	114
sh gümnaasium	40	41	42	38	23	12	3	-	-	-	-
Kõik kokku	1062	1003	938	876	810	738	694	697	720	727	731
sh põhikool	915	870	801	747	721	665	647	640	652	664	684
sh gümnaasium	147	133	137	129	89	73	47	57	68	63	47

Elukoha järgi jagatuna on esimesse klassi astujate prognoos paikkonniti kuni aastani 2024 esitatud tabelis 5. Tabelist nähtub, et esimesse klassi astujate arv prognoosiperioodil kõigub, kõige vähem on lapsi 2020. aastal. Paikkondade lõikes on suurim laste arv Suure-Jaani paikkonnas.

Tabel 5. Esimesse klassi astujate arvu prognoos 2018–2024 paikkondade lõikes (allikas: Põhja-Sakala Vallavalitsus)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kirivere	16	20	9	14	7	8	15
Kõpu	6	4	3	3	3	3	4
Olustvere	7	11	7	14	6	12	12
Suure-Jaani	23	23	22	19	23	21	21
Sürgavere	7	4	3	5	2	3	2
Tääksi	4	3	9	8	5	8	3
Vastemõisa	5	7	8	10	15	10	16
Võhma	23	8	7	16	10	8	10
KOKKU	91	80	68	89	71	73	83

Laste liikumine lasteaiast kooli on piirkonniti aastate kaupa väljakujunenud mustriga. Joonisel 1 on esitatud tabel laste liikumisest lasteaiast kooli aastatel 2014–2018 lõpetanute kohta.

Joonis 1. Lasteaia lõpetanute liikuvus 2014–2018 (Allikas: Põhja-Sakala Vallavalitsus)

Lasteaed	Aasta	Lõpetanute arv	Kool										
			Kirivere Kool	Kõpu Põhikool	Olustvere Põhikool	Suure-Jaani kooli Suure-Jaani tegutsemiskoht	Suure-Jaani kooli Sürgavere tegutsemiskoht	Suure-Jaani kooli Tääksi tegutsemiskoht	Suure-Jaani kooli Vastemõisa tegutsemiskoht	Võhma Kool	Viljandi linn	Muu	
Kirivere kool	2014	12	12										
	2015	2	2										
	2016	9	9										
	2017	12	12										
	2018	11	11										
Kõidama lasteaed Traksik	2014	9				9							
	2015	8				8							
	2016	5				5							
	2017	8				8							
	2018	8			1	6			1				
Kõpu Põhikool	2014	7		5								1	1
	2015	5		3								2	
	2016	5		5									
	2017	11		10									1
	2018	5		5									
Olustvere lasteaed Piilu	2014	10			4	5		1					
	2015	12			6	5							1
	2016	17			8	5		2				1	1
	2017	7			4	1		2					
	2018	8			4	4							
Suure-Jaani Kooli lasteaed Sürgavere	2014	4						2				1	1
	2015	3						2				1	
	2016	4						3					1
	2017	6				2	3						1
	2018	7				3	4						
Suure-Jaani Kooli lasteaed Tääksi	2014	1				1							
	2015	0				0							
	2016	2						2					
	2017	3				1		2					
	2018	1						1					
Suure-Jaani lasteaed Sipsik	2014	14				13							1
	2015	9				9							
	2016	9				9							
	2017	11			1	10							
	2018	13				13							
Vastemõisa lasteaed Päevalill	2014	9				6			2			1	
	2015	7				3			1			3	
	2016	11				3			5			3	
	2017	10				3			5			2	
	2018	4				1			2			1	
Võhma lasteaed Mänguveski	2014	13									12		1
	2015	16	1								15		
	2016	10									10		
	2017	11									11		
	2018	20		2							18		

Lasteaiad ja koolid, mis on Suure-Jaani linna ümbrusest kaugemal, saavad lasteaia lõpetajad enda kooli õpilaste nimekirja (Kirivere Kool, Kõpu Põhikool, Võhma Kool). Olustvere lasteaia lõpetajatest liiguvad lapsed nii Olustvere kui Suure-Jaani suunal. Kõidama lasteaia tõmbekeskuseks on Suure-Jaani. Suure-Jaani kooli tegutsemiskohtade Sürgavere ja Tääksi lasteaedade puhul on liikumiste mõjutajateks oma majas asuva kooli tegutsemiskoha kõrval nii Suure-Jaani linn kui ka Viljandi linn. Vastemõisa piirkonna laste koolivalikuteks pärast lasteaia lõpetamist on lisaks oma majas asuvale Suure-Jaani Kooli tegutsemiskohale nii Suure-Jaani Kooli Suure-Jaani tegutsemiskoht kui ka Viljandi linnas asuvad haridusasutused.

Tabelis 6 on toodud valla koolide õpilaste arvud kuni aastani 2025 eeldusel, et kõik lapsed asuvad õppima oma elukohale lähimas koolis.

Tabel 6. Õpilaste arv kuni 2025 (Allikas: rahvastikuregister, 2018. a oktoober)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kirivere Kool	110	117	113	119	111	104	108	107
Kõpu Põhikool	61	58	56	51	48	42	43	44
Olustvere Põhikool	74	69	61	72	70	77	88	81
Suure-Jaani Kool	324	320	331	347	358	339	340	351
Suure-Jaani tegutsemiskoht	265	257	250	249	251	229	218	211
Sürgavere tegutsemiskoht	20	19	21	22	22	21	19	22
Tääksi tegutsemiskoht	14	16	24	31	32	32	34	36

Vastemõisa tegutsemiskoht	25	28	36	45	53	57	69	82
Võhma Kool	114	108	98	98	104	97	94	96
KOKKU	682	648	659	687	691	659	673	679
Suure-Jaani Gümnaasium	47	37	45	40				

Suure-Jaani Gümnaasiumi õpilaste arvu prognoosimisel ei ole arvestatud õpilastega, kes tulevad väljastpoolt Suure-Jaani Kooli. Õpilasi lisandub aastas ca 20–30%.

Valla kooliõpetajate üldarvust üle 50% on vanemad kui 50 eluaastat, ligikaudu 45% on 30–50 aastased ja ligikaudu 5% on kuni 30 aastased. Lähemad 10–15 aastat toovad õpetajate vanuselist koosseisu arvestades vajaduse nooremate õpetajate leidmiseks. Tabelis 7 on toodud õpetajate vanuseline ja sooline koosseis. Kvalifikatsiooninõuetele vastab 82% õpetajatest, 18% ei vasta nõuetele, 7% õpetajatest õpib.

Tabel 7. Õpetajate vanuseline ja sooline koosseis 2018. a kevade seisuga (Allikas: Haridussilm)

	Üldarv	Kuni 30 aastat	31 – 39 aastat	40 – 49 aastat	50 – 59 aastat	60 ja vanemad
Mehed	20	1	3	6	6	4
Naised	95	5	12	30	34	14
Kokku	115	6	15	36	40	18
Osakaalu % üldarvust		5,22	13,05	31,30	34,78	15,65

Tugispetsialistide puudus valla haridusasutustes ei võimalda tagada kõigile abivajajatele vastavaid teenuseid. Tugispetsialistide hetkeolukord on toodud tabelis 8 ja tugispetsialistide poolt toetatud õpilaste arvud koolide kaupa tabelis 9. Hetkel on tugispetsialiste valla koolides kokku puudu ca 2 ametikohta, eriti logopeede ja eripedagooge. Haridusasutuste võimalused on erinevad – Suure-Jaani Koolis (koos tegutsemiskohtadega) on tagatud abivajajate toetamine vastavate teenustega, kuid teistes koolides on tugiteenused puudu või on tagatud osaliselt.

Tabel 8. Tugispetsialistide hetkeolukord valla koolides (Allikas: Põhja-Sakala Vallavalitsus)

	logopeed	sotsiaalpedagoog	psühholoog	õpiabi	abiõpetaja	HEV koordinaator	Kokku
Kirivere Kool			0,25				0,25
Kõpu Põhikool							0
Olustvere Põhikool	0,5						0,5
Suure-Jaani Kool							
Suure-Jaani tegutsemiskoht	1	0,6	0,5	1,15			3,25
Sürgavere tegutsemiskoht	0,3					0,3	0,6
Tääksi tegutsemiskoht	0,3				0,1	0,3	0,7
Vastemõisa tegutsemiskoht	0,3					0,3	0,6
Võhma Kool		0,8					0,8
KOKKU	2,4	1,4	0,75	1,15	0,1	0,9	6,7

Tabel 9. Tugispetsialistide poolt toetatud õpilased koolide kaupa 2018. a oktoobri seisuga (Allikas: EHIS)

	Kirivere Kool	Kõpu Põhikool	Olustvere Põhikool	Suure-Jaani Kool	Võhma Kool	KOKKU
Üldine tugi	34		7	108	18	167
Ajutine tugi	1	6	12	65		84
Tõhustatud tugi			4	9	3	16
Eritugi					5	5
IÕK	3	1	7	13	11	35
LÕK	2		4		3	9
Eripedagoog				40		40
Logopeed				48		48
Psühholoog				3		3
Õpiabi	28			38		66
Abiõpetaja				42	1	43
Kokku	68	7	34	366	41	723

Huviharidus

Vallas pakub huviharidust kaks huvikooli: Suure-Jaani Huvikool ja Võhma Muusikakool. Õpilaste arv huvikoolides aastatel 2010–2019 on esitatud tabelis 11. Valla õpilastel on mitmekülgsed võimalused koolivälisel ajal tegeleda sobiva huvitava tegevusega, huvitegevuse pakutavad võimalused on hästi organiseeritud. Huvikool ja Muusikakool saavad pakkuda tegevust kõikidele vanuseastemetele alates lasteaiast kuni täiskasvanuteni. Lastel on valida üle 40 huviringi, mille tegevuses õpilased osalevad ligi 1300 korral nädalas (koolide andmed huviringide kohta). Populaarsemateks valikuteks on muusika, sport, tehnika ja kunst.

Tabel 11. Õpilaste arv Põhja-Sakala valla huvikoolides 2010–2019 (allikas: Haridussilm)

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Suure-Jaani Huvikool	93	48	34	31	81	94	85	86	75
sh muusika ja kunst	40	20	17	17	68	80	76	71	65
sh sport	37	17	17	14	13	14	9	15	10
sh üldkultuur	16	11	-	-	-	-	-	-	-
Võhma Muusikakool	53	39	38	38	42	39	36	35	35
Kokku	146	87	72	69	123	133	121	121	110

Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikool tegutseb Suure-Jaani Gümnaasiumiga samas hoones ning alates 01.09.2011 tegutseb huvikool Suure-Jaani Gümnaasiumi osana. Huvikooli poolt pakutavad ringid on: klaveriõpe, lauluõpe, muusikaliõpe, muusikalugu, muusikastudio, mudilaste ja noorte teater, solfedžo, trummiõpe, kitarriõpe, kunstiring, malering, tehnikaring, robotika, Wado karate ja vibutreening.

Ringidest võtab osa 99 õpilast ja töötab 11 õpetajat.

Võhma Muusikakool tegutseb alates 2007. aastast, muusikakooli eesmärgiks on professionaalse muusikalise hariduse andmine. Õpitavad erialad on klaver, viiul, kitarr, plokkflööt, saksofon, kannel, eufoonium, trompet, tromboon ja trummid.

Muusikakoolis õpib 32 õpilast ja töötab 6 õpetajat.

Täiskasvanuharidus

Haridussilma andmetel on vallas täienduskoolitusasutusteks Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool, Sea Kayaking Estonia ja Tipu Looduskool. Populaarsemad õppekavarihmad on põllundus ja loomakasvatus, käsitöö, toiduainete töötlemine, majutamine ja toitlustamine Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis.

EHISE andmetel õpib vallast 2018/2019 õppeaastal kõrgharidus- ja kutseõppes 404 inimest, kes on vanuses 19–63 eluaastat.

Hariduse kvaliteet

Hariduse kvaliteedi üheks mõõdikuks on haridusstatistika, mis on avaldatud Eesti Hariduse Infosüsteemi haridusandmete statistika keskkonnas Haridussilm (andmed koolide tulemuslikkuse kohta). Tabelites 10–14 on toodud valla koolide tulemuslikkus.

Tabel 10. Suure-Jaani Gümnaasiumi lõpetajate edasiõppimise protsent aastate lõikes (Allikas: Haridussilm)

Kool	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
EESTI	75,7	72,9	72,0	70,2	68,8	69,0	65,9	64,8
Suure-Jaani Gümnaasium	64,5	72,0	78,1	86,7	73,9	50,0	66,7	72,7

Tabel 11. Kõrghariduse omandamise protsent 6 aastat pärast gümnaasiumi lõpetamist (Allikas: Haridussilm)

Kool	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
EESTI	46,7	47,4	45,3	47,5	47,3	47,0	45,4
Suure-Jaani Gümnaasium	45,5	21,2	43,2	39,0	40,5	35,5	60,0

Tabel 12. Õppetöö katkestajate protsent gümnaasiumi statsionaarses õppes esimesel aastal (Allikas: Haridussilm)

Kool	2014	2015	2016	2017
EESTI	1,1	0,9	0,9	0,8
Suure-Jaani Gümnaasium	4,2	0,0	0,0	0,0

Tabel 13. Edasiõppijate protsent põhikooli lõpetajate arvust (Allikas: Haridussilm)

Kool	2014	2015	2016	2017
EESTI	95,9	96,2	96,5	96,7
Kirivere Kool	100,0	100,0	100,0	100,0
Kõpu Põhikool	100,0	100,0	100,0	100,0
Olustvere Põhikool	100,0	81,8	100,0	100,0
Suure-Jaani Kool		96,9	100,0	100,0
Võhma Kool	100,0	95,2	91,0	100,0

Tabel 14. Keskhariiduse omandamise protsent 4 aastat pärast põhikooli lõppu (Allikas: Haridussilm)

Kool	2014	2015	2016	2017
EESTI	78,0	76,8	75,5	79,5
Kirivere Kool	50,0	100,0	62,5	88,9
Kõpu Põhikool	75,0	71,4	100,0	75,0
Olustvere Põhikool	70,0	83,3	66,7	55,6
Suure-Jaani Kool	86,8	85,7	79,2	92,0
Võhma Kool	66,7	78,9	68,8	59,1

Hariduse kvaliteedi näitajaks lisaks haridusstatistikale on õpetaja võime suunata igat last pingutama. Pingutamine (mitte ülepingutamine) tagab lapse arengu. See on protsess, mille tulemused avalduvad aastaid hiljem.

Hariduskulud

Hariduskulude osakaal valla põhitegevuse kuludest 2018. aastal oli 53,3%, millest omavalitsuse osakaal hariduse rahastamises oli 34,3% ning riigi osakaal 19%.

Vallale esitatakse teiste omavalitsuste ja erakoolide poolt arveid õppekulude tasumiseks ca 230 000 euro ulatuses aastas: kooliõpilaste eest ca 160 000 ja lasteaiaste eest ca 70 000 eurot. Teistele omavalitsustele esitab vald arveid õppekulude katmiseks aastas ca 204 000 eurot.

Kooli õppetöö korraldamisel on oluline riigi poolt õpilaste arvu alusel eraldatava haridustoetuse suurus, mis määrab koolipoolsete võimaluste mahu õppetöö läbiviimiseks.

Selles arengukavas on teostatud nullpunkti arvutus (tabel 15), mis näitab õppetundide andmiseks vajalike ressursside suurusjärku. Nullpunkti arvutuse käik on järgmine:

1. Arvutatakse tunniplaanis olevate tundide andmiseks vajaminev õpetajate ametikohtade suurus – õpetaja täiskoormuseks on võetud 24 ainetundi.
2. Arvutatakse välja õpetajate aastane töötasu koos maksudega (palgakulu) võttes aluseks Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäära.
3. Arvutatakse klassijuhatajate töö tasustamiseks kulunud summa (arvutused tehtud 100 euroga kuus).
4. Liidetakse kokku õpetajate palgakulu ja klassijuhatajate tasu – tulemuseks on kogu õpetajate palgakulu aastas.

5. Saadud summa jagame riigi poolt antava toetuse arvestamise aluseks oleva õpilase "pearahaga" ja valla koefitsiendiga – tulemuseks saame õpilaste arvu, mis katab ära õpetajate töötasu.

Tabel 15. Nullpunkti arvutus (Allikas: Põhja-Sakala Vallavalitsus)

Kool	Tundide arv	Klassi-komplektide arv	Õpetajate arv	Õpetajate töötasu	Klassi-juhataja töötasu	Töötasu kokku	Õpilaste arv hetkel	Null-punkt
Kirivere Kool	260	9	10,83	199969	14450	214420	110	94
Kõpu Põhikool	225	7	9,38	173196	11239	184435	61	81
Olustvere Põhikool	208	8	8,67	160086	12845	172931	74	76
Suure-Jaani Kooli tegutsemiskohad								
Suure-Jaani	496	16	20,67	381659	25690	407349	267	179
Sürgavere	60	2	2,5	46161	3211	49372	19	22
Tääksi	54	2	2,25	41545	3211	44756	13	20
Vastemõisa	81	3	3,38	62410	4817	67226	25	30
Võhma Kool	305	10	12,71	234683	16056	250739	114	110
Suure-Jaani Gümnaasium	140	3	5,83	107647	4817	112464	47	68

Arvutatud nullpunkt näitab, millise õpilaste arvuga on võimalik õppekava täitmiseks vajalike tundide andmine koolis nii, et kohalik omavalitsus ei pea õpetajate palkadeks juurde maksma. Selle arvutuse järgi on kõige laiemad võimalused õppetöö läbiviimiseks Suure-Jaani Kooli Suure-Jaani tegutsemiskohal, kus oleks võimalus anda tunde samas mahus ka siis, kui koolis õpiks 88 õpilast vähem. Kirivere Kool ja Võhma Kool saavad oma õppetöö korraldamisega sellises mahus samuti hästi hakkama.

Lisatud on ka arvutused (tabel 16) Suure-Jaani Kooli Sürgavere, Tääksi ja Vastemõisa tegutsemiskohtade osas kui tegemist oleks 1.–4. klassilise kooliga.

Tabel 16. Nullpunkti arvutus (Allikas: Põhja-Sakala Vallavalitsus)

Suure-Jaani Kooli tegutsemiskohad 1.-4. klassilise	Tundide arv	Klassi-komplektide arv	Õpetajate arv	Õpetajate töötasu	Klassi-juhataja töötasu	Töötasu kokku	Õpilaste arv hetkel	Null-punkt
Sürgavere	47	2	1,96	36190	3211	39401	11	17
Tääksi	47	2	1,96	36190	3211	39401	14	17
Vastemõisa	50	2	2,08	38406	3211	41617	20	18

Tabelis 17 on toodud haridusvaldkonna investeeringud aastatel 2019–2022 vastavalt eelarvestrateegiale. Investeeringuteks planeeritud summa eelnimetatud perioodiks on 6 787 277 eurot. Lisaks investeeringuprojektidele, mis sisalduvad valla eelarvestrateegias taotlevad haridusasutused edukalt ka toetusi erinevate tegevusprojektide ja -programmide elluviimiseks, nt SA Keskkonnainvesteeringute Keskuselt. Neid viiakse ellu ja omafinantseeritakse üldjuhul konkreetse haridusasutuse poolt.

Tabel 17. Haridusvaldkonna investeeringud (Allikas: Põhja-Sakala Vallavalitsus)

	2018 täitmine	2019	2020	2021	2022
Võhma Kooli ehitamine (vana lammutamine ja uue ehitamine)	200 000	1 393 792	1 393 792	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	1 233 792	1 233 792	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	200 000	160 000	160 000	0	0
Suure-Jaani Kooli ehitamine (vana lammutamine ja uue ehitamine)	0	350 000	0	200 000	2 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	1 000 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		350 000		200 000	1 000 000
Suure-Kõpu mõisakompleks (Kõpu					

kooli ruumide remont, mõisapargi rekonstrueerimine)	39 105	0	120 000	180 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	100 000	160 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	39 105	0	20 000	20 000	0
Suure-Jaani Lasteaia rekonstrueerimine (energiatõhususeprojekt)	0	360 693	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		244 222	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		116 471	0	0	0
Olustvere Kooli soojustamine	0	0	0	390 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	90 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	0	0	300 000	0
Võhma Lasteaia platsid	35 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 000	0	0	0	0
Suure-Jaani Kultuurimaja II korruse ringiruumide remont	0	64 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		64 000	0	0	0
Suure-Jaani staadioni kunstmuru ja treeneritemaja	25 000	335 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	15 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	10 000	335 000	0	0	0
Kirivere Kooli staadion	10 000	0	0	0	0
<i>sh. toetuste arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh. muude vahendite arvelt</i>	10 000	0	0	0	

III EESMÄRGID JA TEGEVUSED

Valla arengukava hariduse tegevusvaldkonna visioon on:

Vallas võimaldatakse igale õppijale tema arengut toetav kvaliteetne haridus, mis loob eeldused edukaks eneseteostuseks ja elukestvaks õppeks.

ALUSHARIDUS

1. Eesmärk: Igale lapsele on tagatud võimalus alushariduse omandamiseks kodulähedases koolieelses lasteasutuses.

Tegevus:

→ täiendavate lasteaiakohtade loomine

Lasteaiakohtade puuduse tõttu on tulevikus vajadus järgmisteks investeeringuteks:

- ❖ Olustvere lasteaeda sobitusrühma ruumide väljaehitamine maja teisele korrusele;
- ❖ Suure-Jaani lasteaed – koos Suure-Jaani koolihoone renoveerimisega projekteerida koolihoonesse koolieelikute rühmaruumid;
- ❖ Vastemõisa lasteaia kolmanda korruse ruumide väljaehitamine rühmaruumiks.

2. Eesmärk: Õppevara ja -keskkond vastavad koolieelse lasteasutuse seaduses ja õppekavades välja toodud nõuetele.

Tegevus:

→ lasteaedade renoveerimine

3. Eesmärk: Kõigis lasteaedades on tugiteenused kättesaadavad.

Tegevus:

- tugiteenuste vajaduse kaardistamine
- tugispetsialistide ja -isikute tööle võtmine
- Lahmuse kooli juurde tugispetsialistide keskuse loomine

4. Eesmärk: Lasteaedades töötab kvalifitseeritud ja motiveeritud personal.

Tegevus:

→ personali motivatsiooni ja professionaalse enesearendamise toetamine

ÜLDHARIDUS

1. Eesmärk: Valla koolides õppivad lapsed saavad nende võimeid, oskusi, andekust ja isikuomadusi parimal määral arvestava hariduse.

Tegevus:

- õpilaste motiveerimine ja valikuvõimaluste laiendamine
- ülevallaliste õpilasvõistluste ja -sündmuste korraldamine
- õpilaste individuaalsete vajaduste toetamine
- edukate õpilaste tunnustamine
- parimate õpilaste osalemise toetamine üleriigilistel ja rahvusvahelistel üritustel
- haridusastutuste jätkusuutlikkuse hindamine

2. Eesmärk: Õpilased asuvad peale põhihariduse omandamist edasi õppima järgmisel haridustasemel.

Tegevus:

- õpilaste motiveerimine ja kutsevaliku võimaluste tutvustamine
- eelkutseõppe kui valikaine arendamine
- karjäärinõustamissüsteemi parimate praktikate arendamine ja levitamine valla koolides

3. Eesmärk: Õppevara ja -keskkond vastavad põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses ning õppekavades välja toodud nõuetele.

Tegevus:

- tänapäeva nõuetele vastava, turvalise ja arendava õpikeskkonna loomine kõigis haridusasutustes
- koolihoonete renoveerimine: Kõpu kool, Olustvere kool, Suure-Jaani kool, Võhma kool
- digipädevuste arendamine, haridusasutuste toetamine digilahenduste arendamisel ja õppevahendite hankimisel
- asutuste aktiivsuse toetamine erinevate projektide ja digitegevuste õppeprotsessi juurutamisel

4. Eesmärk: Üldharidusasutustes on tugiteenused kättesaadavad.

Tegevus:

- tugiteenuste vajaduse kaardistamine
- tugispetsialistide ja -isikute tööle võtmine
- Lahmuse kooli juurde tugispetsialistide keskuse loomine

5. Eesmärk: Haridusasutuste arendamine kogukondliku elu keskustena.

Tegevus:

- haridusasutustes kogukondlike tegevuste läbiviimise võimaldamine
- aktiivsete inimeste algatuste toetamine

6. Eesmärk: Üldharidusasutustes töötab kvalifitseeritud ja motiveeritud personal.

Tegevus:

- personali motivatsiooni ja professionaalse enesearendamise toetamine
- uute õpetajate ja tugispetsialistide abistamine elamispinna leidmisel
- alustavale õpetajale mentorluse võimaldamine
- muu haridusega spetsialistide täiendõppe soodustamine pedagoogilise kvalifikatsiooni omandamisel

7. Eesmärk: Kvaliteetse üldkeskhariduse võimaldamine

Tegevus:

- gümnaasiumis pakutavate õppesuundade ja valikkursuste arendamine
- Suure-Jaani Gümnaasiumi jätkusuutlikkuse hindamine, kui kahel järjestikusel õppeaastal tuleb 10. klassi alla 15 õpilase

HUVIHARIDUS JA -TEGEVUS

1. Eesmärk: Õppijatele on loodud mitmekesised ja paindlikud huvitegevuse ja huvihariduse võimalused

Tegevus:

- huvihariduse ja kultuurivaldkonna lõimimine, koostöö arendamine
- ülevallaliste tegevuste ja konkursside korraldamine
- andekate laste märkamine ja nende kaasamine Suure-Jaani Huvikooli, Võhma Muusikakooli ja teiste koolide huviringide tegevusse

- huvitegevuses osalemiseks transpordi võimaldamine
- laste huvide ja piirkonna huviharidust eestvedajate ettepanekutega arvestamine huvihariduse korraldamisel

TÄISKASVANUHARIDUS

1. Eesmärk: Elukestva õppe võimaluste toetamine

Tegevus:

- Suure-Jaani Gümnaasiumis keskhariduse omandamiseks võimaluse loomine neile, kes ei ole seda teinud normaalõppeaja jooksul
- täiskasvanuhariduse valdkonna koostöö toetamine
- täiskasvanute õppimisvõimaluste laiendamine kaasates selleks erinevaid asutusi (nt gümnaasium, koolituskeskused, muuseumid, raamatukogud)
- õppe- ja infopäevade korraldamine
- e-riigi jätkuv kättesaadavaks tegemine ja digioskuste arendamine raamatukogudes
- ühiskoolituste korraldamine

IV HARIDUSVÕRGU TULEVIK

Kõik haridusasutused jätkavad senist tegutsemist:

- ❖ Kirivere Kool ja Kirivere Kooli lasteaed Tähekild (põhikool ja koolieelne lasteasutus ühe asutusena)
- ❖ Kõidama lasteaed Traksik (koolieelne lasteasutus)
- ❖ Kõpu Põhikool (põhikool ja koolieelne lasteasutus ühe asutusena)
- ❖ Olustvere lasteaed Piilu (koolieelne lasteasutus)
- ❖ Olustvere Põhikool
- ❖ Suure-Jaani Gümnaasium ja Suure-Jaani Huvikool (gümnaasium ja huvikool ühe asutusena)
- ❖ Suure-Jaani Kool tegutsemiskohtadega Suure-Jaanis, Sürgaveres, Tääksis ja Vastemõisas ning lasteaiarühmadega Sürgaveres ja Tääksis (põhikool ja koolieelne lasteasutus ühe asutusena)
- ❖ Suure-Jaani lasteaed Sipsik (koolieelne lasteasutus)
- ❖ Vastemõisa lasteaed Päevalill (koolieelne lasteasutus)
- ❖ Võhma Kool (põhikool)
- ❖ Võhma lasteaed Mänguveski (koolieelne lasteasutus)
- ❖ Võhma Muusikakool (huvikool)

Kui peetakse vajalikuks lähtuvalt õpilaste arvust, õppeasutuse töökorraldusest ja ressursside mõistlikust kasutusest korraldada ümber või lõpetada eelnimetatud haridusasutuste tegevust, siis algatatakse vastavad arutelud.

Selles arengukavas käsitletakse Lahmuse Kooli tegevust tulenevalt Haridus- ja Teadusministeeriumi ettepanekust anda 1. septembrist 2019 vallale üle Lahmuse kooli pidamine.

Eesmärgid:

- ❖ lapsed saavad nende võimeid, oskusi, andekust ja isikuomadusi parimal määral arvestava üldhariduse;
- ❖ kõigis haridusasutuses on tugiteenused kättesaadavad.

Tegevused:

- kooli õppimisvõimaluste tutvustamine erivajadusega laste vanematele;
- koolitusteenuse säilitamine erivajadustega õpilastele;
- kooli juurde tugispetsialistide keskuse loomine selleks, et tagada vajalike tugiteenuste osutamine valla haridusasutustes;
- õpilaskodu säilitamine;
- transpordivõimaluste loomine laste liikumiseks kodu ja kooli vahel.

V JÄRELEVALVE

Eesti Vabariigi põhiseaduse kohaselt on haridus riigi järelevalve all. Riiklikku ja haldusjärelevalvet teostatakse koolieelsetes lasteasutustes, üldhariduskoolides, kutseõppeasutustes, huvikoolides, noortelaagrites, täiskasvanute koolitusasutustes. Eraõppeasutustes viiakse läbi riiklikku, munitsipaalõppeasutustes haldusjärelevalvet. Riikliku ja haldusjärelevalve korraldust ja läbiviimist õppeasutustes reguleerivad järgmised seadused: koolieelse lasteasutuse seadus, põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, kutseõppeasutuse seadus, erakooliseadus, huvikooliseadus, noorsootöö seadus, täiskasvanute koolituse seadus.

Järelevalvet korraldab Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakond. Järelevalvet koolieelsete lasteasutuste, üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste ja nende pidajate tegevuse õiguspärasuse üle teostab Haridus- ja Teadusministeerium eesmärgiga tagada hariduse kättesaadavus ja sellele võrdsetel alustel juurdepääsetavus, õppe ja kasvatuse korraldamine ning selle kvaliteet ja tulemuslikkus.

Haridus- ja Teadusministeerium lahendab õppe- ja kasvatustegevuse õiguspärasusega seotud pöördumisi. Teenistusliku järelevalve valdkonda kuuluvate juhtumite puhul edastatakse ettepanek teenistusliku järelevalve läbiviimiseks õppeasutuse pidajale.

Teenistuslik järelevalve

Teenistuslikku järelevalvet teostab õppeasutuse pidaja. Riigiõppeasutustes viib teenistuslikku järelevalvet läbi Haridus- ja Teadusministeerium. Kohalikes omavalitsustes teostab järelevalvet kas valla- või linnavalitsus. Võrreldes riikliku ja haldusjärelevalvega, mis kontrollib vaid õppe- ja kasvatustegevuse õiguspärasust, on teenistusliku järelevalve pädevus laiem – kontrollitakse õppeasutuse juhtimise ja tegevuse seaduslikkust ning otstarbekust.

Munitsipaalõppeasutustes viiakse teenistuslikku järelevalvet läbi kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §66¹alusel, mille kohaselt on teenistuslik järelevalve valitsuse poolt valla või linna ametiasutuste ja nende ametiisikute ning ametiasutuste hallatavate asutuste ja nende juhtide tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle teostatav kontroll.

Järelevalve eesmärk:

- 1) saada ülevaade haridusasutuse õpikeskkonna hetkeseisust;
- 2) kontrollida õppe- ja kasvatustegevuse korralduse vastavust seadustele;
- 3) asutuse käsutuses oleva vara seisukorra ning kasutamise seaduslikkuse ja otstarbekuse kontroll.

Kasutatavad meetodid:

- ❖ tutvumine asutuse hoone ja ruumidega;
- ❖ vestlused asutuse juhtkonnaga ja töötajatega;
- ❖ tutvumine asutuse tegevust korraldavate ja reguleerivate määruste, kordade ja lepingutega;
- ❖ eelarve täitmise analüüsimine.

Sisehindamine

Haridus- ja Teadusministeerium kehtestas 2006. aastast koolieelses lasteasutuses, üldhariduskoolis ja kutseõppeasutuses sisehindamise kohustuse. Sisehindamise eesmärk on tagada laste/õpilaste arengut toetavad tingimused ja õppeasutuse järjepidev areng, selgitades välja õppeasutuse tegevuse tugevused ning parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse arengukava tegevuskava. Sisehindamisel analüüsitakse õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Sisehindamine on seotud õppeasutuse arengukavaga. Kõigepealt analüüsitakse oma tegevust, seejärel koostatakse arengukava.

Arengukava seire

Valla arengukava mõõdikud hariduse valdkonnas:

- Kõik valla kooliealised lapsed täidavad koolikohustust
- Riiklike rahulolu-uuringute tulemused on vähemalt Eesti keskmise tasemel
- Riiklike eksamite tulemused on vähemalt Eesti keskmise tasemel
- Õpilaste arvu muutus kõikides kooliastmetes ja koolides
- Põhihariduse järgselt asub edasi õppima vähemalt 95% õpilastest
- Valla huvikoolides õppijate arv on kokku vähemalt 120
- Aastal 2025 vastavad 100% koolis töötavatest õpetajatest õpetajate kvalifikatsiooninõuetele

Kogu arengukava elluviimise, seire ja ajakohastamise lõppvastutus on vallavanemal. Arengukava haridusvaldkonna elluviimise, seire ja ajakohastamise eest vastutab haridusspetsialist.

Lähteandmed

Arengukava seire aluseks võetakse valla arengukavas toodud mõõdikud hariduse valdkonnas ja selleks kaardistatakse hetkeseis, millest lähtuvalt saab järgmistel aastatel teha kokkuvõtteid ning analüüsida hariduse valdkonda üldiselt, aga ka hinnata spetsiifilisemalt valla haridusasutuste jätkusuutlikkust:

- ❖ kõik valla kooliealised lapsed täidavad koolikohustust – info saadakse EHISe kaudu, 2018/2019 õppeaastal 100%;
- ❖ riiklike rahulolu-uuringute tulemused on vähemalt Eesti keskmise tasemel – aluseks võtta SA Innove poolt koostöös Haridus- ja Teadusministeerium 4., 8. ja 11. klassi õpilaste seas teostatud rahuolu-uuringuid, mille tulemused edastatakse koolile ja kooli pidajale;
- ❖ riiklike eksamite tulemused on vähemalt Eesti keskmise tasemel – vastavalt statistikale;
- ❖ õpilaste arvu muutus kõikides kooliastmetes ja koolides – lähteandmeteks võetakse selles arengukavas toodu (nt tabel 4), mida järgmistel aastatel täiendatakse ning analüüsitakse;
- ❖ põhihariduse järgselt asub edasi õppima vähemalt 95% õpilastest - lähteandmeteks võetakse selles arengukavas toodu (tabel 13), mida järgmistel aastatel täiendatakse ning analüüsitakse;
- ❖ valla huvikoolides õppijate arv on kokku vähemalt 120 – andmete aluseks Haridussilm, lähteandmeteks võtta selles arengukavas toodu (tabel 11);
- ❖ aastal 2025 vastavad 100% koolis töötavatest õpetajatest õpetajate kvalifikatsiooninõuetele – andmete aluseks Haridussilm ja EHIS, lähteandmeteks võetakse selles arengukavas toodu.